Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2026/3467

24.7.2026

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Horizont Európa – 10. rámcový program pre výskum a inovácie

(C/2026/3467)

Spravodajkyňa:	Anne BESNIER (FR/SES), podpredsedníčka regiónu Centre-Val-de-Loire
Referenčné dokumenty:	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje rámcový program pre výskum a inovácie Horizont Európa na obdobie 2028 – 2034, stanovujú pravidlá účasti na ňom a pravidlá šírenia jeho výsledkov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) 2021/695 COM(2025) 543 final Návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa zriaďuje osobitný program na vykonávanie programu Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie na obdobie 2028 – 2034, stanovujú pravidlá účasti a šírenia v rámci uvedeného programu a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2021/764 COM(2025) 544 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Pozmeňovací návrh 1

Odôvodnenie 11

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Misie EÚ stanovené v nariadení 2021/695 by mali umožniť transformačný a systémový vplyv na spoločnosť podporou interdisciplinárnej, medziodvetvovej ***a*** cezhraničnej spolupráce naprieč politikami. Na účely vývoja prelomových technológií, služieb, výrobkov a sociálnych inovácií potrebných na dosiahnutie ich ambicióznych cieľov by sa mali spoliehať na výskum a inovácie. Misie EÚ by naopak mali urýchliť vývoj, rozširovanie a zavádzanie inovačných riešení a pomáhať pri vytváraní vedúcich trhov pre nové výrobky a služby. Rámcový program by mal financovať výskumné a inovačné činnosti misií, kým zavádzanie a rozširovanie by sa malo realizovať prostredníctvom iných programov EÚ a vnútroštátneho financovania.	Misie EÚ stanovené v nariadení 2021/695 by mali umožniť transformačný a systémový vplyv na spoločnosť podporou interdisciplinárnej, medziodvetvovej***,*** cezhraničnej ***a medziregionálnej*** spolupráce naprieč politikami ***tak, aby úplne odrážali osobitné potreby horských, vidieckych, ostrovných a iných okrajových regiónov***. Na účely vývoja prelomových technológií, služieb, výrobkov a sociálnych inovácií potrebných na dosiahnutie ich ambicióznych cieľov by sa mali spoliehať na výskum a inovácie. Misie EÚ by naopak mali urýchliť vývoj, rozširovanie a zavádzanie inovačných riešení a pomáhať pri vytváraní vedúcich trhov pre nové výrobky a služby. Rámcový program by mal financovať výskumné a inovačné činnosti misií, kým zavádzanie a rozširovanie by sa malo realizovať prostredníctvom iných programov EÚ a vnútroštátneho financovania. ***Mestá a regióny by takisto mali byť schopné pôsobiť ako primárne prostredia pre experimentovanie, validáciu a rozsiahle zavádzanie riešení vyvinutých v rámci misií EÚ, a to aj prostredníctvom pilotných projektov a demonštračných zariadení v reálnych podmienkach.***

Zdôvodnenie

Musia sa zohľadniť všetky regionálne špecifiká, cezhraničné regióny, ale aj pobrežné, horské a iné regióny. Zabezpečenie výslovnej medziregionálnej spolupráce zabráni tomu, aby sa investície do inovácií sústreďovali iba v už silných centrách, a lepšie vyrieši problém úniku mozgov a štrukturálnych nevýhod v okrajových regiónoch.

Pozmeňovací návrh 2

Odôvodnenie 14

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Program by mal posilniť prepojenia medzi univerzitami a inovačnými ekosystémami vrátane súkromného sektora.	***Rámcový program*** by mal posilniť prepojenia medzi univerzitami a inovačnými ekosystémami vrátane súkromného sektora ***a prepojiť miestne a regionálne ekosystémy***.

Zdôvodnenie

Prepojenie regionálnych ekosystémov umožní rýchly rozvoj inovácií a rámcový program by mal tieto prepojenia uľahčiť.

Pozmeňovací návrh 3

Odôvodnenie 15

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Európska rada pre inovácie (ďalej len „EIC“) by mala stimulovať inovácie tvoriace trhy v oblasti špičkových technológií. Tieto špičkové technologické inovácie by mala identifikovať, vyvíjať a zavádzať prostredníctvom svojich nástrojov. Poskytovaním súdržnej a efektívnej podpory by EIC mala vyplniť vákuum, pokiaľ ide o verejnú podporu prelomových technológií a inovácií špičkových technológií, ako aj súkromné investície do nich. EIC by sa mala zamerať na premostenie, integráciu a urýchlenie procesu inovátora od výskumu až po uvedenie na trh prostredníctvom svojich nástrojov a umožniť Únii prítomnosť vedúcich spoločností pôsobiacich v nových technologických oblastiach s cieľom splniť spoločenské a hospodárske ciele a vyhnúť sa závislostiam od iných regiónov. EIC by mala podporovať vysokorizikové inovácie s vysokým potenciálom a spoločnosti, ktoré predstavujú takéto technologické, vedecké, finančné, riadiace alebo trhové riziká, ktoré sa zatiaľ nepovažujú za financovateľné bankami v plnom rozsahu, v dôsledku čoho nemôžu získať potrebnú úroveň investícií, aby boli globálne konkurencieschopné na trhu.	Európska rada pre inovácie (ďalej len „EIC“) by mala stimulovať inovácie tvoriace trhy v oblasti špičkových technológií. Tieto špičkové technologické inovácie by mala identifikovať, vyvíjať a zavádzať prostredníctvom svojich nástrojov. Poskytovaním súdržnej a efektívnej podpory by EIC mala vyplniť vákuum, pokiaľ ide o verejnú podporu prelomových technológií a inovácií špičkových technológií, ako aj súkromné investície do nich. EIC by sa mala zamerať na premostenie, integráciu a urýchlenie procesu inovátora od výskumu až po uvedenie na trh ***posilnením prepojení medzi ERC a EIC*** prostredníctvom svojich nástrojov a umožniť Únii prítomnosť vedúcich spoločností pôsobiacich v nových technologických oblastiach s cieľom splniť spoločenské a hospodárske ciele a vyhnúť sa závislostiam od iných regiónov. EIC by mala podporovať vysokorizikové inovácie s vysokým potenciálom a spoločnosti, ktoré predstavujú takéto technologické, vedecké, finančné, riadiace alebo trhové riziká, ktoré sa zatiaľ nepovažujú za financovateľné bankami v plnom rozsahu, v dôsledku čoho nemôžu získať potrebnú úroveň investícií, aby boli globálne konkurencieschopné na trhu.

Zdôvodnenie

Excelentnosť výskumu rozvíjaného vďaka ERC musí viesť k inováciám. Pred skončením výskumného programu ERC sa musí vytvoriť prepojenie s príležitosťami, ktoré ponúka EIC.

Pozmeňovací návrh 4

Odôvodnenie 16

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Financovanie scaleupov venujúcich sa špičkovým technológiám v rámci Európskeho fondu pre scaleupy oznámeného v Stratégii pre startupy a scaleupy, ktoré existovalo v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia,	Financovanie scaleupov venujúcich sa špičkovým technológiám v rámci Európskeho fondu pre scaleupy oznámeného v Stratégii pre startupy a scaleupy, ktoré

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
by sa malo uskutočňovať za podmienok dohodnutých vo VFR na roky 2021 – 2027. Celé financovanie scaleupov v rámci VFR na roky 2028 – 2034 by sa malo uskutočňovať v rámci Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť.	existovalo v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, by sa malo uskutočňovať za podmienok dohodnutých vo VFR na roky 2021 – 2027. Celé financovanie scaleupov v rámci VFR na roky 2028 – 2034 by sa malo uskutočňovať v rámci Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť. ***V tejto súvislosti by VR a miestne a regionálne orgány mali byť rovnako a riadne zapojené do riadenia ECF vrátane toho, aby boli vopred informované o programových rozhodnutiach a budúcich nových iniciatívach. Týmto zapojením by sa malo zabezpečiť vyvážené zastúpenie rôznych úrovní územnej správy s osobitným dôrazom na najvzdialenejšie regióny.***

Zdôvodnenie

Rôzne úrovne územnej správy musia byť zastúpené vyváženým spôsobom a zároveň sa musí zohľadniť aj osobitná povaha najvzdialenejších regiónov uznaná v článku 349 ZFEÚ.

Pozmeňovací návrh 5

Odôvodnenie 17

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Spoločné výskumné centrum (ďalej len „JRC“) by malo naďalej prispievať nezávislými vedeckými dôkazmi a technickou podporou k tvorbe politík Únie počas celého politického cyklu. Priame akcie JRC by sa mali implementovať flexibilným, účinným a transparentným spôsobom, a to pri zohľadnení potrieb politík Únie a príslušných potrieb používateľov JRC a pri zabezpečení ochrany finančných záujmov Únie. JRC by malo naďalej vytvárať dodatočné zdroje, ktoré môže použiť na podporu svojich vedeckých a technických činností.	Spoločné výskumné centrum (ďalej len „JRC“) by malo naďalej prispievať nezávislými vedeckými dôkazmi a technickou podporou k tvorbe politík Únie počas celého politického cyklu. Priame akcie JRC by sa mali implementovať flexibilným, účinným a transparentným spôsobom, a to pri zohľadnení potrieb politík Únie a príslušných potrieb používateľov JRC***, medzi ktorých by mali patriť členské štáty, regióny a mestá,*** a pri zabezpečení ochrany finančných záujmov Únie. JRC by malo naďalej vytvárať dodatočné zdroje, ktoré môže použiť na podporu svojich vedeckých a technických činností. ***Osobitná pozornosť sa venuje odstraňovaniu rozdielov medzi politickými cieľmi EÚ a ich dosahovaním na regionálnej a miestnej úrovni, a to lepšou integráciou výskumu, inovácií a uvádzania na trh vrátane podpory šírenia inovácií.***

Zdôvodnenie

Práca Spoločného výskumného centra je pre regióny veľmi dôležitá. Musí sa pokračovať v spoločnej práci prostredníctvom VR. Zlepšenie prepojenia medzi výskumom a uvádzaním na trh zväčšuje vplyv, podporuje regionálne inovácie a pomáha pri šírení riešení do celej Európy.

Pozmeňovací návrh 6

Odôvodnenie 19

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Program by mal podporovať európske výskumné infraštruktúry a technologické infraštruktúry pri stimulovaní vedeckej a technologickej excelentnosti	Program by mal podporovať európske výskumné infraštruktúry a technologické infraštruktúry pri stimulovaní vedeckej a technologickej excelentnosti

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
a konkurencieschopnosti priemyslu podporou kontinuity výskumného a inovačného cyklu od základného až po aplikovaný výskum a po uplatnenie v spoločnosti a na trhu.	a konkurencieschopnosti priemyslu podporou kontinuity výskumného a inovačného cyklu od základného až po aplikovaný výskum a po uplatnenie v spoločnosti a na trhu ***ponad hranice regiónov a štátov a v celom Európskom výskumnom priestore (EVP). Na tento účel je potrebné zaviesť monitorovanie využívania s cieľom posúdiť geografické rozdelenie finančných prostriedkov a zabrániť neprimeranej koncentrácii.***

Zdôvodnenie

Tento pozmeňovací návrh posilňuje návrh VR tým, že stanovuje mechanizmy územného monitorovania.

Pozmeňovací návrh 7

Odôvodnenie 20

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
V rámci programu by sa mali zaviesť konkrétne opatrenia na podporu budovania kapacít v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a na posilnenie kolaboratívnych prepojení v celej Únii, ***ktorými*** sa posilní výskumná a inovačná kapacita v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a v krajinách v procese transformácie, čo povedie k súdržnejšiemu a integrovanejšiemu európskemu systému výskumu a inovácií a prispeje k cieľu investovať aspoň 3 % HDP do výskumu a vývoja. Oprávnené členské štáty v období 2021 – 2027 by mali byť počas celého trvania programu rozdelené do dvoch skupín na základe indexu prehľadu výsledkov inovácie a relatívnej finančnej návratnosti podľa hrubého národného dôchodku (HND) na základe týchto kritérií: i) „krajiny v procese transformácie“ s indexom prehľadu výsledkov inovácie (2023 – 2025) vyšším ako 75 % priemeru Únie, ako aj s kladnou relatívnou finančnou návratnosťou podľa HND (2021 – 2025) v rámci programu Horizont Európa; ii) „krajiny, ktorých sa týka rozširovanie účasti“, t. j. všetky ostatné členské štáty oprávnené v období 2021 – 2027.	V rámci programu by sa mali zaviesť konkrétne opatrenia na podporu budovania kapacít v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a na posilnenie kolaboratívnych prepojení v celej Únii ***a zapojenie regiónov a veľkomiest, čím*** sa posilní výskumná a inovačná kapacita v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a v krajinách v procese transformácie, čo povedie k súdržnejšiemu a integrovanejšiemu európskemu systému výskumu a inovácií a prispeje k cieľu investovať aspoň 3 % HDP do výskumu a vývoja. Oprávnené členské štáty v období 2021 – 2027 by mali byť počas celého trvania programu rozdelené do dvoch skupín na základe indexu prehľadu výsledkov inovácie a relatívnej finančnej návratnosti podľa hrubého národného dôchodku (HND) na základe týchto kritérií: i) „krajiny v procese transformácie“ s indexom prehľadu výsledkov inovácie (2023 – 2025) vyšším ako 75 % priemeru Únie, ako aj s kladnou relatívnou finančnou návratnosťou podľa HND (2021 – 2025) v rámci programu Horizont Európa; ii) „krajiny, ktorých sa týka rozširovanie účasti“, t. j. všetky ostatné členské štáty oprávnené v období 2021 – 2027.

Zdôvodnenie

Preklenutie inovačnej priepasti v rámci EÚ nemožno riešiť len na vnútroštátnej úrovni, keďže by to mohlo prehĺbiť rozdiely medzi regiónmi. Uznanie úlohy miest ako centier inovácie umožní zefektívniť európsky systém výskumu a inovácií a urýchliť šírenie inovácií.

Pozmeňovací návrh 8

Odôvodnenie 22

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Na posilnenie strategickej autonómie Únie a zabezpečenie dlhodobého udržateľného hospodárskeho rastu je nevyhnutné posilniť jej celosvetovú konkurencieschopnosť	Na posilnenie strategickej autonómie Únie a zabezpečenie dlhodobého udržateľného hospodárskeho rastu je nevyhnutné posilniť jej celosvetovú konkurencieschopnosť

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
pri súčasnej ochrane jej strategických aktív a záujmov, ako sa uvádza v Európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti[1]. Článok 136 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 doplnený článkom 10 nariadenia (EÚ) XXX [Európsky fond pre konkurencieschopnosť] podporuje konkurencieschopnosť Únie a chráni jej hospodársku bezpečnosť. Uplatňovanie týchto ustanovení na účely programu by malo poskytnúť vhodný právny rámec, ktorý podľa potreby umožní vytvorenie osobitných podmienok týkajúcich sa postupov udeľovania, ktoré podporujú konkurencieschopnosť založenú na výskume a chránia záujmy a strategickú autonómiu Únie, vrátane opatrení zameraných na obmedzenie účasti alebo ochranu výsledkov a zabezpečenie súdržnosti a súladu s osobitnými pravidlami v rámci segmentov Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť. V prípade potreby by sa mal uplatňovať prístup založený na riziku s cieľom zabezpečiť, aby sa riziká súvisiace s výskumom a inováciami identifikovali, posúdili a riešili prostredníctvom primeraných a účinných opatrení[2]. V súlade s článkom 136 nariadenia o rozpočtových pravidlách by sa na vysokorizikových dodávateľov mali z bezpečnostných dôvodov vzťahovať obmedzenia oprávnenosti.	pri súčasnej ochrane jej strategických aktív a záujmov, ako sa uvádza v Európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti[1]. Článok 136 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 doplnený článkom 10 nariadenia (EÚ) XXX [Európsky fond pre konkurencieschopnosť] podporuje konkurencieschopnosť Únie a chráni jej hospodársku bezpečnosť. Uplatňovanie týchto ustanovení na účely programu by malo poskytnúť vhodný právny rámec, ktorý podľa potreby umožní vytvorenie osobitných podmienok týkajúcich sa postupov udeľovania, ktoré podporujú konkurencieschopnosť založenú na výskume a chránia záujmy a strategickú autonómiu Únie, vrátane opatrení zameraných na obmedzenie účasti alebo ochranu výsledkov a zabezpečenie súdržnosti a súladu s osobitnými pravidlami v rámci segmentov Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť. V prípade potreby by sa mal uplatňovať prístup založený na riziku s cieľom zabezpečiť, aby sa riziká súvisiace s výskumom a inováciami identifikovali, posúdili a riešili prostredníctvom primeraných a účinných opatrení[2]. V súlade s článkom 136 nariadenia o rozpočtových pravidlách by sa na vysokorizikových dodávateľov mali z bezpečnostných dôvodov vzťahovať obmedzenia oprávnenosti. ***Mestá a regióny sa v inovačných ekosystémoch považujú za kľúčových aktérov, ktorí v úzkej spolupráci s priemyslom a výskumnými organizáciami prispievajú k vývoju, testovaniu, zavádzaniu a šíreniu riešení.***
[1] Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Európskej rade a Rade o „Európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti“, JOIN(2023) 20 final, Brusel, 20. 6. 2023.	[1] Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Európskej rade a Rade o „Európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti“, JOIN(2023) 20 final, Brusel, 20. 6. 2023.
[2] Odporúčanie Rady z 23. mája 2024 o posilnení bezpečnosti výskumu, C(2024) 3510.	[2] Odporúčanie Rady z 23. mája 2024 o posilnení bezpečnosti výskumu, C(2024) 3510.

Zdôvodnenie

Mestá a regióny sú kľúčom k využívaniu a zavádzaniu inovácií. Mobilizujú priemyselnú a akademickú spoluprácu na dosiahnutie cieľov EÚ. Uznanie ich úlohy zlepšuje prostredie a prispieva ku konkurencieschopnosti, odolnosti a hospodárskej bezpečnosti v celej Európe.

Pozmeňovací návrh 9

Odôvodnenie 25

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
V programe sa zmena klímy uznáva ako jedna z najväčších globálnych a spoločenských výziev a opatrenia v oblasti klímy ako hnacia sila konkurencieschopnosti priemyslu.	V programe sa zmena klímy uznáva ako jedna z najväčších globálnych a spoločenských výziev a opatrenia v oblasti klímy ako hnacia sila konkurencieschopnosti priemyslu.

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Činnosti by mali odrážať význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu.	Činnosti by mali odrážať význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu. ***Misie EÚ by sa mali opierať o najnovší výskum a posilňovať prepojenia s rozsiahlym zavádzaním, replikáciou a využívaním investícií, aby sa maximalizoval ich vplyv na inovačný ekosystém, spoločnosť, životné prostredie a hospodárstvo v celej EÚ.***

Zdôvodnenie

Cieľom misií EÚ je dosiahnuť systémový vplyv vo všetkých častiach Európy. Je nevyhnutné získavať nové poznatky založené na výskume, vývoji a inováciách. Mestá a regióny už zohrávajú kľúčovú úlohu pri vykonávaní. Zlepšením prepojení so zavádzaním a investíciami sa zabezpečia skutočné výsledky a podporia spoločenské prínosy a konkurencieschopnosť.

Pozmeňovací návrh 10

Odôvodnenie 29

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Na posilnenie a lepšie prepojenie inovačných ekosystémov sú potrebné podporné opatrenia. Takéto opatrenia by mali podporovať organizácie a inovátorov pri vytváraní konkurencieschopných, spoľahlivých a prepojených inovačných ekosystémov a pri zlepšovaní rámcových podmienok prostredníctvom spolupráce a výmeny vedomostí. Mali by prispieť k prepojeniu celoštátnych, regionálnych a miestnych ekosystémov odstránením prekážok na jednotnom trhu, ako je fragmentácia trhu, obmedzený prístup ku kapitálu a segmentované vnútroštátne kapitálové trhy, pomalé zavádzanie inovácií a nedostatočné využívanie inovačného obstarávania.	Na posilnenie a lepšie prepojenie inovačných ekosystémov sú potrebné podporné opatrenia. Takéto opatrenia by mali podporovať organizácie a inovátorov pri vytváraní konkurencieschopných, spoľahlivých a prepojených inovačných ekosystémov a pri zlepšovaní rámcových podmienok prostredníctvom spolupráce a výmeny vedomostí. Mali by prispieť k prepojeniu celoštátnych, regionálnych a miestnych ekosystémov odstránením prekážok na jednotnom trhu, ako je fragmentácia trhu, obmedzený prístup ku kapitálu a segmentované vnútroštátne kapitálové trhy, pomalé zavádzanie inovácií a nedostatočné využívanie inovačného obstarávania. ***V nasledujúcom programe by sa mali zachovať existujúce nástroje, ako sú regionálne inovačné údolia, známka excelentnosti, Interreg a obnovená inteligentná špecializácia (S3/S4), spolu s príslušnými iniciatívami vo forme európskych misií a centrami digitálnych inovácií, keďže všetky podporujú vytváranie sietí medzi inovačnými ekosystémami. Tieto stratégie by mali byť záväzným prvkom pri vymedzovaní investičných priorít programu na regionálnej a medziregionálnej úrovni. Osobitná pozornosť by sa mala venovať integrácii regiónov s nižšou štrukturálnou prepojenosťou do európskych znalostných a inovačných sietí, keďže ich postavenie obmedzuje prístup k spolupráci, tokom poznatkov a presahom.***

Zdôvodnenie

Posilňuje pozmeňovací návrh VR a zdôrazňuje jedinečný prípad regiónov s nižšou štrukturálnou prepojenosťou v európskych znalostných a inovačných sieťach.

Pozmeňovací návrh 11

Článok 2 Vymedzenie pojmov

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:	Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
[...]	[...]
23. „inovačný ekosystém“ je ekosystém, ktorý spája na úrovni Únie organizácie, ktorých funkčným cieľom je umožniť rozvoj technológie a inovácie, a ktorý zahŕňa vzťahy medzi materiálnymi zdrojmi (ako sú napríklad fondy, vybavenie a zariadenia vrátane výskumných a technologických infraštruktúr), inštitucionálnymi subjektmi (ako sú napríklad inštitúcie vysokoškolského vzdelávania a podporné služby, výskumné a technologické organizácie, podniky, investori vrátane investorov v oblasti rizikového kapitálu a finanční sprostredkovatelia) a tvorcami politík a subjektmi poskytujúcimi financovanie na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni;	23. „inovačný ekosystém“ je ekosystém, ktorý spája na úrovni Únie ***a členských štátov, ako aj na regionálnej a miestnej úrovni*** organizácie, ktorých funkčným cieľom je umožniť rozvoj technológie a inovácie, a ktorý zahŕňa vzťahy medzi materiálnymi zdrojmi (ako sú napríklad fondy, vybavenie a zariadenia vrátane výskumných a technologických infraštruktúr), inštitucionálnymi subjektmi (ako sú napríklad inštitúcie vysokoškolského vzdelávania a podporné služby, výskumné a technologické organizácie, ***systémy zdravotnej starostlivosti ako privilegované prostredie na vytváranie poznatkov, validáciu a zavádzanie inovácií,*** podniky, investori vrátane investorov v oblasti rizikového kapitálu a finanční sprostredkovatelia) a tvorcami politík a subjektmi poskytujúcimi financovanie na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni;
24. „vedomostný trojuholník“ je vytváranie sietí medzi vzdelávacími inštitúciami, výskumnými organizáciami a podnikmi s cieľom vytvoriť inovačné ekosystémy, ktoré umožnia vytvorenie inovačného toku od vzniku inovácií cez podnikateľské vzdelávanie až po vytváranie startupov a rast scaleupov.	24. „vedomostný trojuholník“ je vytváranie sietí medzi vzdelávacími inštitúciami, výskumnými organizáciami a podnikmi s cieľom vytvoriť inovačné ekosystémy, ktoré umožnia vytvorenie inovačného toku od vzniku inovácií cez podnikateľské vzdelávanie až po vytváranie startupov a rast scaleupov.
	25. „štvoritá špirála“ je séria interakcií štyroch hlavných aktérov v inovačnom systéme: veda, orgány verejnej správy, priemysel a spoločnosť.

Zdôvodnenie

Inovačné ekosystémy sa navzájom dopĺňajú, všetky sa musia zohľadniť v programe Horizont Európa. Hoci je vedomostný trojuholník dôležitý, nemalo by sa zabúdať na štvoritú špirálu, ktorá umožňuje začlenenie spoločnosti do vedy. Okrem toho sa posilňuje úloha systémov zdravotnej starostlivosti v inovačných ekosystémoch ako skutočného výskumného a inovačného prostredia, v ktorom sa získavajú dôkazy, validujú riešenia a urýchľuje sa ich zavádzanie, čím sa zlepšuje prepojenie medzi technologickým vývojom a praktickým uplatňovaním v súlade s cieľmi EÚ.

Pozmeňovací návrh 12

Článok 3 Ciele programu

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Špecifickými cieľmi programu sú:	Špecifickými cieľmi programu sú:
— Vytvárať vysokokvalitné vedomosti, zručnosti a atraktívne kariéry pre výskumných pracovníkov a podporovať realizáciu európskeho výskumného priestoru (EVP).	— Vytvárať vysokokvalitné vedomosti, zručnosti a atraktívne kariéry pre výskumných pracovníkov a podporovať realizáciu európskeho výskumného priestoru (EVP).

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
— Zvýšiť mieru celoúnijného a medzinárodného kolaboratívneho výskumu, výmeny vedomostí a ich zhodnocovania.	— Zvýšiť mieru celoúnijného a medzinárodného kolaboratívneho výskumu, výmeny vedomostí a ich zhodnocovania.
— Zosúladiť priority EÚ, členských štátov a regiónov s cieľom vytvoriť celoeurópsky výskumný a inovačný ekosystém.	— Zosúladiť priority EÚ, členských štátov a regiónov ***v oblasti výskumu a inovácií*** s cieľom vytvoriť ***silný*** celoeurópsky výskumný a inovačný ekosystém ***aj tým, že sa priemyslu, MSP a startupom umožní lepší prístup k výskumným a technologickým infraštruktúram, aby sa podporili inovácie, testovanie, demonštračné činnosti a šírenie riešení***.
	— ***Pomôcť rozvíjať regionálne a miestne inovačné ekosystémy zdola nahor, a to aj posilnením prepojení medzi nimi.***
	— ***Podporovať rozvoj európskych inovačných podnikateľských ekosystémov, podporovať zakladanie, rast a rozširovanie startupov a ich integráciu do miestnych, regionálnych a európskych ekosystémov.***
— Zmenšiť vnútroštátne a regionálne rozdiely vo výskumných a inovačných kapacitách, zručnostiach a talentoch v snahe posilniť inovačné ekosystémy.	— Zmenšiť vnútroštátne a regionálne rozdiely vo výskumných a inovačných kapacitách, zručnostiach a talentoch v snahe posilniť inovačné ekosystémy ***a účinne podporovať „strediská excelentnosti“, najmä v menej rozvinutých, vidieckych a okrajových regiónoch s využitím regionálneho prehľadu výsledkov inovácie ako referenčnej hodnoty pri rozhodnutiach o rozšírení***.
	— ***Zlepšiť postavenie Únie v oblasti inovácií, s osobitným zameraním na strategické technológie a prelomové inovácie, a uľahčiť šírenie inovačných riešení, aby sa podporila konkurencieschopnosť a mohli zvládnuť kľúčové spoločenské výzvy.***
	— ***Zlepšiť šírenie a zavádzanie misií EÚ posilnením ich úlohy pri mobilizácii inovácií, investícií a koordinovaného vykonávania vo všetkých odvetviach a na všetkých úrovniach riadenia, čím sa prispeje k prevratnému transformačnému vplyvu.***
— Znížiť riziko a mobilizovať viac súkromného financovania výskumu a inovácií, najmä na podporu špičkových technológií a rozširovanie inovačných startupov a MSP.	— Znížiť riziko a mobilizovať viac súkromného financovania výskumu a inovácií, najmä na podporu špičkových technológií a rozširovanie inovačných startupov a MSP.
	— ***Prispieť k zvýšeniu verejných a súkromných investícií do výskumu a inovácií v členských štátoch, a tým aj k dosiahnutiu celkových výdavkov na výskum a vývoj na úrovni aspoň 3 % hrubého domáceho produktu EÚ.***

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	— ***Podporovať replikáciu, adaptáciu a medziúzemný prenos úspešných inovačných riešení, najmä medzi európskymi mestami a regiónmi, s cieľom maximalizovať vplyv a škálovateľnosť investícií Únie.***
	— ***Podporovať monitorovanie na základe regionálnych ukazovateľov na meranie účasti, návratnosti a územného vplyvu programu.***

Zdôvodnenie

Na dosiahnutie svojich cieľov musí EÚ posilniť vykonávanie v praxi. Na to je potrebné vyzdvihnúť úlohu výskumných a technologických infraštruktúr v regionálnych inováciách. Lepší prístup spoločností podporuje MSP, posilňuje ekosystémy a zlepšuje inovačnú kapacitu vo všetkých regiónoch EÚ. Navrhuje sa vytvoriť mechanizmy územného monitorovania. Regionálny prehľad výsledkov inovácie je osvedčený nástroj založený na údajoch, ktorý lepšie odráža rozdiely na nižšej ako celoštátnej úrovni než len národné ukazovatele, a preto by mal slúžiť ako referenčná hodnota pre rozhodnutia o rozšírení účasti.

Pozmeňovací návrh 13

Článok 4 Štruktúra programu

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
c) časť III „Inovácie“ s týmito konkrétnymi zložkami: i) Európska rada pre inovácie (EIC); ii) inovačné ekosystémy vrátane činností na podporu integrácie vedomostného trojuholníka – vysokoškolského vzdelávania, výskumu a inovácií a podnikania – v celej Únii;	c) časť III „Inovácie“ s týmito konkrétnymi zložkami: i) Európska rada pre inovácie (EIC); ii) inovačné ekosystémy vrátane činností na podporu integrácie vedomostného trojuholníka – vysokoškolského vzdelávania, výskumu a inovácií a podnikania – v celej Únii***, naprieč regiónmi a mestami, resp. obcami***;
d) časť IV „Európsky výskumný priestor“ s týmito konkrétnymi zložkami: i) reforma a zlepšenie európskeho systému výskumu a inovácií; ii) výskumné a technologické infraštruktúry; iii) rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti.	d) časť IV „Európsky výskumný priestor“ s týmito konkrétnymi zložkami: i) reforma a zlepšenie európskeho systému výskumu a inovácií ***so zapojením miestnych a regionálnych orgánov a uplatňovanie prístupu viacúrovňového riadenia***; ii) výskumné a technologické infraštruktúry; iii) rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti ***na všetkých úrovniach riadenia***.

Zdôvodnenie

Výskum a inovácie čerpajú z príslušných regionálnych ekosystémov. Podpora rozvoja týchto ekosystémov a podnecovanie ich vzájomného prepojenia umožní rýchly rozvoj najkonkurencieschopnejších inovácií.

Pozmeňovací návrh 14

Článok 8 Alternatívne, kombinované a kumulatívne financovanie

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Program sa vykonáva v synergii s inými programami Únie. ***V rámci programu možno poskytnúť príspevok aj na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok Únie z iného programu.***	Program sa vykonáva v synergii s inými programami Únie***, ako aj s národnými a regionálnymi programami, pričom sa v súlade so zásadami subsidiarity a viacúrovňového riadenia rešpektujú právomoci regionálnych samospráv, ktoré majú regulačnú alebo strategickú zodpovednosť za výskum, inovácie a hospodársky rozvoj. Je potrebné stanoviť synergie programu s ECF a NRPP.***

Zdôvodnenie

Všeobecná zmienka o „miestnych a regionálnych samosprávach“ nezohľadňuje veľmi odlišnú inštitucionálnu situáciu v jednotlivých členských štátoch.

Pozmeňovací návrh 15

Článok 12 Európska rada pre výskum

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
ERC priláka najtalentovanejších výskumných pracovníkov z celého sveta a etabluje Úniu ako popredné svetové centrum výskumu a inovácií.	ERC priláka najtalentovanejších výskumných pracovníkov z celého sveta a etabluje Úniu ako popredné svetové centrum výskumu a inovácií. ***Vytvorí sa štatút európskeho výskumného pracovníka na podporu excelentných výskumných pracovníkov, čím sa uľahčí ich činnosť v celej Európskej únii.***

Zdôvodnenie

Excelentnosť výskumu sa musí rozvíjať v celej Európe. Štatút európskeho výskumného pracovníka, ktorý zabezpečí rozvoj excelentnosti a podporí prepojenia medzi výskumnými pracovníkmi, umožní znásobiť výsledky výskumu a môže zabrániť úniku mozgov.

Pozmeňovací návrh 16

Článok 14 Spoločné výskumné centrum

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Spoločné výskumné centrum poskytuje nezávislé vedomosti a vedecké výsledky založené na dôkazoch, čím podporuje politiky EÚ, aby mali pozitívny vplyv na spoločnosť.	Spoločné výskumné centrum poskytuje nezávislé vedomosti a vedecké výsledky založené na dôkazoch, čím podporuje politiky EÚ***, členských štátov a regiónov***, aby mali pozitívny vplyv na spoločnosť.

Zdôvodnenie

Práca Spoločného výskumného centra je pre regióny veľmi dôležitá. Musí sa pokračovať v spoločnej práci prostredníctvom VR.

Pozmeňovací návrh 17

Článok 15 Kolaboratívny výskum

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
4. Program podporuje činnosti na riešenie globálnych spoločenských výziev v oblastiach posilňovania demokratických hodnôt a boja proti dezinformáciám, čo zahŕňa zásady právneho štátu a základné práva; ďalej podpory sociálno-ekonomických transformácií, ktoré prispievajú k inklúzii a rastu, riešenia demografických a medzigeneračných výziev, a to aj z hľadiska mládeže, a vrátane riadenia migrácie a integrácie migrantov.	4. Program podporuje činnosti na riešenie globálnych spoločenských výziev v oblastiach posilňovania demokratických hodnôt a boja proti dezinformáciám, čo zahŕňa zásady právneho štátu a základné práva; ďalej podpory sociálno-ekonomických transformácií, ktoré prispievajú k inklúzii a rastu, riešenia demografických a medzigeneračných výziev, a to aj z hľadiska mládeže, a vrátane riadenia migrácie a integrácie migrantov. ***Na tento účel sa v celom programe výslovne a primerane podporujú spoločenské a humanitné vedy vrátane kultúrnych a kreatívnych sektorov, a to aj pri navrhovaní, vykonávaní a zavádzaní výskumných a inovačných akcií zameraných na riešenie hlavných spoločenských výziev.***
5. Program prispieva k misiám EÚ, a to najmä určením prioritných akcií na financovanie výskumu a inovácií v záujme rozvoja nových vedomostí, technológií, služieb a produktov s ohľadom na ich ciele. Financovanie misií EÚ vytvorených podľa článku 8 nariadenia (EÚ) 2021/695 sa udeľuje na základe pracovných programov pokrývajúcich obdobie až do rozpočtového roku 2030.	5. Program prispieva k misiám EÚ, a to najmä určením prioritných akcií na financovanie výskumu a inovácií v záujme rozvoja nových vedomostí, technológií, služieb a produktov s ohľadom na ich ciele. Financovanie misií EÚ vytvorených podľa článku 8 nariadenia (EÚ) 2021/695 sa udeľuje na základe pracovných programov pokrývajúcich obdobie až do rozpočtového roku 2030***, pričom sa do riadenia misií EÚ výraznejšie zapoja miestne a regionálne orgány***. ***Osobitná pozornosť sa venuje úlohe miest a regiónov ako priestorov na zavádzanie inovačných riešení mestských výziev, ako je bývanie, sociálne začlenenie, udržateľná mobilita, energetická transformácia a odolnosť voči zmene klímy.***

Zdôvodnenie

Mnohé inovačné podnikateľské projekty majú ťažkosti zabezpečiť si prvý kúpyschopný dopyt a overiť svoje riešenia v praxi.

Pozmeňovací návrh 18

Článok 17 Inovačné ekosystémy

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
1. Program podporuje organizácie pri vytváraní konkurencieschopných, spoľahlivých a prepojených inovačných ekosystémov a rámcových podmienok. Na tento účel sa vyvíja úsilie o súčinnosť s únijnými, vnútroštátnymi a regionálnymi programami.	1. Program podporuje organizácie pri vytváraní konkurencieschopných, spoľahlivých a prepojených inovačných ekosystémov a rámcových podmienok***, ako sú regionálne inovačné údolia***. Na tento účel sa vyvíja úsilie

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	o súčinnosť s únijnými, vnútroštátnymi a regionálnymi programami. ***Okrem toho miestne orientovaná inovácia má za cieľ stimulovať hospodársky rast, zlepšovať kvalitu života a prispievať k udržateľnému rozvoju na regionálnej a miestnej úrovni, a preto musí byť takisto podporovaná. Program podporuje aj sociálnu inováciu ako základnú hnaciu silu inkluzívneho rastu, územnej súdržnosti a spoločenskej odolnosti.***
2. Program podporuje činnosti na podporu integrácie vedomostného trojuholníka – vysokoškolského vzdelávania, výskumu a inovácií ***a*** podnikania – v celej Únii.	2. Program podporuje činnosti na podporu integrácie vedomostného trojuholníka ***a štvoritej špirály*** – vysokoškolského vzdelávania, výskumu a inovácií***,*** podnikania ***a spoločnosti***– v celej Únii.
	3. Tento program sa vykonáva v súlade s politikou rovnováhy a finančným spôsobom v prioritných oblastiach a príslušných oblastiach činnosti.
	4. Program podporuje strategické využívanie verejného obstarávania inovácií ako kľúčového nástroja na zavádzanie inovačných riešení miestnymi a regionálnymi samosprávami.
	5. Program podporuje rozvoj rozsiahlych pilotných a demonštračných projektov pod vedením miest a regiónov, ako aj posilnenie inovačných podnikateľských ekosystémov, keďže uľahčuje startupom a scaleupom prístup k financovaniu, experimentálnej infraštruktúre, medzinárodným sieťam a prvým zákazníkom, najmä vďaka strategickému využívaniu verejného obstarávania inovácií.
	6. Program podporuje aj rozvoj otvorených inovačných nástrojov, ktoré uľahčujú spoluprácu medzi orgánmi verejnej správy, podnikmi, univerzitami, výskumnými centrami, startupmi a občianskou spoločnosťou, najmä prostredníctvom platforiem spolupráce, experimentálnych prostredí a programov otvorených inovácií pod vedením miest a regiónov.
	7. Program podporuje aj aktívne začlenenie regiónov, ktoré sú štrukturálne menej prepojené, do európskych a medzinárodných vedomostných a inovačných sietí, čo im uľahčuje účasť v konzorciách a zlepšuje ich postavenie v nových strategických oblastiach.

Zdôvodnenie

Regionálne inovačné ekosystémy predstavujú vo svojej škále to, ako musia vyzerať inovácie na európskej úrovni. Tieto ekosystémy musí Európa podporovať, aby sa mohli rozvíjať, spájať a vytvárať európske ekosystémy. Verejné obstarávanie predstavuje kľúčový nástroj na vytváranie dopytu po inováciách a uľahčenie vstupu nových riešení na trh. Otvorené inovácie umožňujú urýchliť prenos znalostí a zavádzanie inovačných riešení. Zlepšenie regionálnej účasti na programe si vyžaduje súbežné opatrenia v dvoch navzájom sa dopĺňajúcich oblastiach: na jednej strane treba posilniť vnútorné kapacity z hľadiska prístupu, riadenia, zhodnocovania a vedeckého podnikania; na druhej strane je nevyhnutné lepšie začleniť menej prepojené regióny do európskych vedomostných a inovačných sietí, od ktorých vo veľkej miere závisí spolupráca, konzorciá a sekundárne účinky.

Pozmeňovací návrh 19

Článok 18 Európsky výskumný priestor a infraštruktúry

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
2. Programom sa zabezpečí účinné presadzovanie a ochrana hodnôt a zásad EVP a Paktu pre výskum a inováciu v Európe, a to najmä etiky a integrity vo výskume a inováciách, slobody vedeckého bádania, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, ako aj podpory atraktívnych výskumných kariér a mobility. Financovanie výskumných a technologických infraštruktúr prispieva k tomu, aby Únia ***disponovala*** silným a súdržným ekosystémom udržateľných zariadení a služieb na svetovej úrovni, a to budovaním na prioritných celoeurópskych infraštruktúrach ***a doplnkových najmodernejších vnútroštátnych kapacitách*** s využitím nástrojov financovania vrátane európskych partnerstiev. Program prispieva do výšky až 20 % stavebných nákladov na kritické nové kapacity európskych výskumných a technologických infraštruktúr svetovej úrovne.	2. Programom sa zabezpečí účinné presadzovanie a ochrana hodnôt a zásad EVP a Paktu pre výskum a inováciu v Európe, a to najmä etiky a integrity vo výskume a inováciách, slobody vedeckého bádania, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, ako aj podpory atraktívnych výskumných kariér***, kariér v oblasti inovácií*** a mobility. Financovanie výskumných a technologických infraštruktúr prispieva k tomu, aby Únia ***a jej členské štáty disponovali*** silným a súdržným ekosystémom udržateľných zariadení a služieb na svetovej úrovni, a to budovaním na prioritných celoeurópskych infraštruktúrach ***v celej Únii prístupných pre všetky zainteresované strany vrátane MSP a startupov, systémov zdravotnej starostlivosti a ich spin-off podnikov. Táto infraštruktúra bude dopĺňať najmodernejšie vnútroštátne a regionálne kapacity*** s využitím nástrojov financovania vrátane európskych partnerstiev. Program prispieva do výšky až 20 % stavebných nákladov na kritické nové kapacity európskych výskumných a technologických infraštruktúr svetovej úrovne.

Zdôvodnenie

Mestá a regióny financujú výskumné infraštruktúry a stimulujú rozvoj nových hodnotných infraštruktúr na vnútroštátnej a európskej úrovni. Okrem toho tieto infraštruktúry musia zostať prístupné pre MSP a startupy, ako aj systémy zdravotnej starostlivosti a ich spin-off podniky, ako skutočné výskumné a inovačné prostredia, v ktorých sa vyvíjajú prevratné inovácie.

Pozmeňovací návrh 20

Článok 19 Rozširovanie účasti

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
1. „Krajiny, ktorých sa týka rozširovanie účasti“, sú na účely financovania akcií podľa odseku 5 písm. a) a b) Bulharsko, Česko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko a Slovensko.	1. „Krajiny, ktorých sa týka rozširovanie účasti“, sú na účely financovania akcií podľa odseku 5 písm. a) a b) Bulharsko, Česko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko a Slovensko.
3. Len právne subjekty usadené v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti, alebo v krajinách v procese transformácie sú oprávnené stať sa koordinátormi v rámci zložky „rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti“ časti programu „Posilnenie EVP“.	3. Len právne subjekty ***vrátane miestnych a regionálnych orgánov*** usadené v krajinách, ktorých sa týka rozširovanie účasti, alebo v krajinách v procese transformácie***, ako aj najvzdialenejšie regióny uvedené v článku 355 ods. 1 ZFEÚ,*** sú oprávnené stať sa koordinátormi v rámci zložky „rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti“ časti programu „Posilnenie EVP“.

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
4. Pokiaľ ide o pridružené krajiny, právne subjekty zo zoznamu oprávnených krajín v zmysle vymedzenia na základe ukazovateľa a uverejnenia v pracovnom programe sú v plnom rozsahu oprávnené stať sa koordinátormi v rámci tejto zložky. ***Právne subjekty z najvzdialenejších regiónov v zmysle vymedzenia v článku 349 ZFEÚ sú takisto oprávnené stať sa koordinátormi v rámci tejto zložky a vzťahujú sa na ne rovnaké pravidlá, aké platia pre krajiny, ktorých sa týka rozširovanie účasti, podľa tohto článku s výnimkou odseku 7.***	4. Pokiaľ ide o pridružené krajiny, právne subjekty zo zoznamu oprávnených krajín v zmysle vymedzenia na základe ukazovateľa a uverejnenia v pracovnom programe sú v plnom rozsahu oprávnené stať sa koordinátormi v rámci tejto zložky.
5. „Rozširovanie účasti“ zahŕňa: a) opatrenia na budovanie kapacít; b) opatrenia na podporu nadväzovania kontaktov, zhodnocovania vedomostí, boja proti úniku mozgov a špecializovanej podpory národných kontaktných bodov.	5. „Rozširovanie účasti“ zahŕňa: a) opatrenia na budovanie kapacít; b) opatrenia na podporu nadväzovania kontaktov, zhodnocovania vedomostí, boja proti úniku mozgov a špecializovanej podpory národných kontaktných bodov.
6. Program pomáha krajinám, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a krajinám v procese transformácie zvýšiť mieru ich účasti a podporovať široké geografické pokrytie pri excelentných kolaboratívnych projektoch. Toto úsilie sa odzrkadľuje v primeraných opatreniach prijatých členskými štátmi.	6. Program pomáha krajinám, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a krajinám v procese transformácie zvýšiť mieru ich účasti a podporovať široké geografické pokrytie pri excelentných kolaboratívnych projektoch. Toto úsilie sa odzrkadľuje v primeraných opatreniach prijatých členskými štátmi ***a regiónmi a prispeje aj k boju proti úniku mozgov a podpore udržania a cirkulácie talentov, najmä v menej rozvinutých, vidieckych, odľahlých a najvzdialenejších regiónoch***.
7. Od roku 2030 ***je*** prístup k opatreniam na budovanie kapacít ***obmedzený na tie krajiny, ktorých sa týka rozširovanie účasti, ktoré v poslednom známom roku zvýšili oproti predchádzajúcemu roku svoje skutočné výdavky na verejné investície do výskumu a vývoja***.	7. Od roku 2030 ***sa*** prístup k opatreniam na budovanie kapacít ***posudzuje nielen so zreteľom na úsilie na národnej úrovni, ale aj s ohľadom na vývoj regionálnych a miestnych výskumných a inovačných ekosystémov, a to na základe príslušných územných ukazovateľov vrátane regionálneho prehľadu výsledkov inovácie, ak je to relevantné***.

Zdôvodnenie

Najvzdialenejšie regióny sú oprávnené na obdobie 2021 – 2027 podľa tejto kapitoly na rovnakej úrovni ako oprávnené krajiny na vnútroštátnej úrovni. Toto uznanie zo znenia návrhu Európskej komisie jasne nevyplýva. Cieľom pozmeňovacieho návrhu je iba objasnenie tohto bodu.

Pozmeňovací návrh 21

Článok 2 Operačné ciele

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
2. Osobitný program má tieto operačné ciele: [...] f) vytvárať prepojenia a rozvíjať výskumné a technologické infraštruktúry v celom európskom výskumnom priestore s cieľom poskytovať cezhraničný prístup; g) podporovať vytváranie a rozširovanie špičkových technologických a inovačných startupov; h) podnecovať zavádzanie technológií a demonštráciu prelomových inovácií;	2. Osobitný program má tieto operačné ciele: [...] f) vytvárať prepojenia a rozvíjať výskumné a technologické infraštruktúry v celom európskom výskumnom priestore s cieľom poskytovať ***nadnárodný, medziregionálny a*** cezhraničnýprístup; g) podporovať vytváranie a rozširovanie špičkových technologických a inovačných startupov; h) podnecovať zavádzanie technológií

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
i) zvyšovať účasť výskumných organizácií z krajín, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a z krajín v procese transformácie uvedených v článku 19 nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa]; j) podporovať otvorenú vedu a zabezpečovať, aby bola pre verejnosť viditeľná, a podporovať otvorený prístup k výsledkom tam, kde je to možné.	a demonštráciu prelomových inovácií; i) zvyšovať účasť výskumných organizácií z krajín, ktorých sa týka rozširovanie účasti, a z krajín v procese transformácie uvedených v článku 19 nariadenia XXX [odkaz na nariadenie o programe Horizont Európa]; j) podporovať otvorenú vedu a zabezpečovať, aby bola pre verejnosť viditeľná, a podporovať otvorený prístup k výsledkom tam, kde je to možné***, a to aj prostredníctvom propagačných akcií v médiách v rámci vedy so spoločnosťou a pre spoločnosť na miestnej a regionálnej úrovni***.

Zdôvodnenie

Rozvoj výskumného a inovačného systému svetovej úrovne nemožno dosiahnuť bez miestnej a regionálnej úrovne a táto úroveň sa musí zohľadniť pri plnení príslušných cieľov.

Pozmeňovací návrh 22

Článok 4 Pracovné programy

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
2. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijíma samostatné pracovné programy na vykonávanie akcií v rámci týchto zložiek, ako sa uvádza v článku 1 ods. 3: a) Európska rada pre výskum (ERC), ktorej návrh pracovného programu vypracuje vedecká rada ERC podľa článku 7 ods. 9 písm. a) bodu ii) v súlade s článkom 18 ods. 3. Komisia sa od návrhu pracovného programu vypracovaného vedeckou radou ERC odchýli len v súlade s článkom 7 ods. 4 druhým pododsekom; v takomto prípade Komisia prijíma pracovný program prostredníctvom vykonávacieho aktu v súlade s článkom 18 ods. 4; Komisia to náležite odôvodní; b) Európska rada pre inovácie (EIC), ktorej návrh pracovného programu bude vypracovaný na základe odporúčania rady EIC podľa článku 12 ods. 1 písm. b) v súlade s článkom 18 ods. 4; c) akcie Marie Curie-Skłodowskej (MSCA), globálne spoločenské výzvy, misie EÚ, nástroj Nového európskeho Bauhausu, inovačné ekosystémy, reforma a zlepšovanie európskeho systému výskumu a inovácií, výskumné a technologické infraštruktúry, rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti v súlade s článkom 18 ods. 4; d) JRC, v ktorého viacročnom pracovnom programe sa zohľadňuje stanovisko správnej rady JRC uvedené v rozhodnutí Komisie 96/282/Euratom.	2. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijíma samostatné pracovné programy na vykonávanie akcií v rámci týchto zložiek, ako sa uvádza v článku 1 ods. 3***, a VR by mal byť informovaný o týchto pracovných programoch***: a) Európska rada pre výskum (ERC), ktorej návrh pracovného programu vypracuje vedecká rada ERC podľa článku 7 ods. 9 písm. a) bodu ii) v súlade s článkom 18 ods. 3. Komisia sa od návrhu pracovného programu vypracovaného vedeckou radou ERC odchýli len v súlade s článkom 7 ods. 4 druhým pododsekom; v takomto prípade Komisia prijíma pracovný program prostredníctvom vykonávacieho aktu v súlade s článkom 18 ods. 4; Komisia to náležite odôvodní; b) Európska rada pre inovácie (EIC), ktorej návrh pracovného programu bude vypracovaný na základe odporúčania rady EIC podľa článku 12 ods. 1 písm. b) v súlade s článkom 18 ods. 4; c) akcie Marie Curie-Skłodowskej (MSCA), globálne spoločenské výzvy, misie EÚ, nástroj Nového európskeho Bauhausu, inovačné ekosystémy, reforma a zlepšovanie európskeho systému výskumu a inovácií, výskumné a technologické infraštruktúry, rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti v súlade s článkom 18 ods. 4***. Pokiaľ ide o tieto zložky, Európsky parlament, Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov, ako aj zástupcovia miestnych orgánov, najmä veľkomiest, sa prípadne začlenia do príslušných výborov a rád programov***; d) JRC, v ktorého viacročnom pracovnom programe sa zohľadňuje stanovisko správnej rady JRC uvedené v rozhodnutí Komisie 96/282/Euratom.

Zdôvodnenie

Výskum a inovácie sa rozvíjajú na miestnej a regionálnej úrovni. Vďaka svojmu úzkemu prepojeniu a znalostiam o inovačných ekosystémoch je Európsky výbor regiónov prostredníctvom svojich členov plne legitímny na to, aby mohol vyjadriť svoje stanovisko k plánovaniu rámcového programu.

Pozmeňovací návrh 23

Článok 5 *Európske partnerstvá*

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
1. a)	1. a)
iii) zloženie partnerov: pokiaľ to nie je riadne odôvodnené, vyžaduje sa účasť verejných subjektov najmenej z piatich členských štátov a súkromných subjektov zastupujúcich podstatné segmenty ich príslušných ekosystémov, čím sa ***zabezpečí*** široké a vyvážené zapojenie kľúčových zainteresovaných strán;	iii) zloženie partnerov: pokiaľ to nie je riadne odôvodnené vyžaduje sa účasť verejných subjektov ***bez ohľadu na ich veľkosť*** najmenej z piatich členských štátov a súkromných subjektov zastupujúcich podstatné segmenty ich príslušných ekosystémov, čím sa ***zaručí*** široké a vyvážené zapojenie kľúčových zainteresovaných strán;
xiii) priebežné monitorovanie zahŕňa sledovanie pokroku smerom k súboru spoločných ukazovateľov špecifických pre partnerstvo vrátane príspevkov partnerov, nákladovej efektívnosti a otvorenosti voči novým partnerom. Spoločné ukazovatele špecifické pre partnerstvo vychádzajú zo spoločných ukazovateľov vymedzených v nariadení XXX [odkaz na nariadenie o výkonnosti] a stanovených v dvojročných monitorovacích správach o výkonnosti európskych partnerstiev v rámci programu Horizont Európa 2021 – 2027;	xiii) priebežné monitorovanie zahŕňa sledovanie pokroku smerom k súboru spoločných ukazovateľov špecifických pre partnerstvo vrátane príspevkov partnerov, nákladovej efektívnosti a otvorenosti voči novým partnerom. Spoločné ukazovatele špecifické pre partnerstvo vychádzajú zo spoločných ukazovateľov vymedzených v nariadení XXX [odkaz na nariadenie o výkonnosti] a stanovených v dvojročných monitorovacích správach o výkonnosti európskych partnerstiev v rámci programu Horizont Európa 2021 – 2027***. Inštitúciám EÚ vrátane VR sa musí každoročne predložiť prezentácia o aktuálnom stave partnerstiev a nadväzujúcich opatreniach***;

Zdôvodnenie

Členovia týchto partnerstiev sú súčasťou hospodárskych a inovačných ekosystémov regiónov. Preto musí byť výbor informovaný o týchto partnerstvách, ich rozvoji a výsledkoch.

Pozmeňovací návrh 24

Článok 6 Európska rada pre výskum

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
4. Predsedu ERC vymenúva Komisia na základe transparentného výberového konania, na ktorom sa na tento účel zúčastňuje určená nezávislá výberová komisia. Výberové konanie a výber kandidáta schvaľuje vedecká rada ERC. Funkčné obdobie predsedu ERC je obmedzené na dva roky, pričom ho možno jedenkrát predĺžiť najviac o dva roky.	4. Predsedu ERC vymenúva Komisia ***spolu s Európskym parlamentom, Radou a inými relevantnými inštitúciami*** na základe transparentného výberového konania, na ktorom sa na tento účel zúčastňuje určená nezávislá výberová komisia. Výberové konanie a výber kandidáta schvaľuje vedecká rada ERC. Funkčné obdobie predsedu ERC je obmedzené na dva roky, pričom ho možno jedenkrát predĺžiť najviac o dva roky.

Zdôvodnenie

Výskum a inovácie sa rozvíjajú na miestnej a regionálnej úrovni. Vďaka svojmu úzkemu prepojeniu a znalostiam o inovačných ekosystémoch je Európsky výbor regiónov prostredníctvom svojich členov plne legitímny na to, aby mohol vyjadriť svoje stanovisko k tomuto riadeniu.

Pozmeňovací návrh 25

Článok 7 Vedecká rada ERC

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
9. c) iii) Komisii pravidelne podáva správy o svojej činnosti.	9. c) iii) Komisii ***a Európskemu parlamentu, ako aj EHSV a VR*** pravidelne podáva správy o svojej činnosti.

Zdôvodnenie

Z týchto dôvodov musí byť výbor informovaný o vývoji a výsledkoch činností vedeckej rady ERC.

Pozmeňovací návrh 26

Článok 9 Akcie Marie Curie-Skłodowskej

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
3. Vykonávanie akcií Marie Curie-Skłodowskej:	3. Vykonávanie akcií Marie Curie-Skłodowskej:
b) zabezpečuje strategické synergie s Európskou radou pre výskum (ERC), ale aj s nástrojmi Únie, ktoré podporujú inovácie, ako je Európska rada pre inovácie (EIC), a činnosti na podporu integrácie vedomostného trojuholníka – vysokoškolského vzdelávania, výskumu a inovácií a podnikania – v celej Únii, ako aj s inými programami Únie, ako je Erasmus+;	b) zabezpečuje strategické synergie s Európskou radou pre výskum (ERC), ale aj s nástrojmi Únie, ktoré podporujú inovácie, ako je Európska rada pre inovácie (EIC), a činnosti na podporu integrácie vedomostného trojuholníka – vysokoškolského vzdelávania, výskumu a inovácií a podnikania – v celej Únii ***so zapojením miestnych a regionálnych orgánov***, ako aj s inými programami Únie, ako je Erasmus+;
c) podporuje rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, rozmanitosť ***a*** inklúziu stanovením vysokých noriem pre pracovné podmienky v celom európskom výskumnom priestore.	c) podporuje rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, rozmanitosť***,*** inklúziu ***a primeranú sociálnu ochranu*** stanovením vysokých noriem pre pracovné podmienky v celom európskom výskumnom priestore.

Zdôvodnenie

Mestá a regióny pravidelne vypracúvajú sprievodné programy pre víťazov akcií Marie Curie-Skłodowskej a známky excelentnosti. Podporujú to, čo môže Európa urobiť na podporu týchto výskumných pracovníkov.

Pozmeňovací návrh 27

Článok 10 Spoločné výskumné centrum

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
1. Činnosťami Spoločného výskumného centra (JRC) sa dopĺňajú nepriame akcie podporujúce dlhodobejšie ciele politiky. JRC na tento účel spolupracuje s medzinárodnými, vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi zainteresovanými stranami, a to aj prostredníctvom dohôd o vedeckej spolupráci.	1. Činnosťami Spoločného výskumného centra (JRC) sa dopĺňajú nepriame akcie podporujúce dlhodobejšie ciele politiky. JRC na tento účel spolupracuje s medzinárodnými, vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi zainteresovanými stranami, a to aj prostredníctvom dohôd o vedeckej spolupráci.
Činnosti Spoločného výskumného centra:	Činnosti Spoločného výskumného centra:
— sú flexibilné a reagujú na vyvíjajúce sa politické potreby,	— sú flexibilné a reagujú na vyvíjajúce sa politické potreby,
— zabezpečujú synergiu s ostatnými investíciami EÚ,	— zabezpečujú synergiu s ostatnými investíciami EÚ,
— sú zamerané na tieto oblasti:	— sú zamerané na tieto oblasti:
i) vedecká a technická podpora politických priorít Únie, najmä (nie však výlučne) priorít vymedzených v rámci Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť a priorít vymedzených pre časti I, II, III a IV programu Horizont Európa;	i) vedecká a technická podpora politických priorít Únie, najmä (nie však výlučne) priorít vymedzených v rámci Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť a priorít vymedzených pre časti I, II, III a IV programu Horizont Európa;
ii) integrácia vedomostí a vplyv politiky;	ii) integrácia vedomostí a vplyv politiky;
iii) územný rozvoj a podpora členských štátov;	iii) územný rozvoj***, miestne orientované inovácie vrátane obnovenej inteligentnej špecializácie (S3/S4)*** a podpora členských štátov;
iv) vedecká excelentnosť a medzinárodná spolupráca;	iv) vedecká excelentnosť a medzinárodná spolupráca;
v) otvorená veda, výmena vedomostí a budovanie kapacít.	v) otvorená veda, výmena vedomostí a budovanie kapacít ***na všetkých úrovniach riadenia a cezhranične***.

Zdôvodnenie

Stratégie pre inteligentnú špecializáciu (S3/S4) sú kľúčovým nástrojom excelentnosti v oblasti miestnych a regionálnych inovácií. Spolupráca medzi výborom a JRC by mala pokračovať a umožniť regiónom, aby ďalej špecifikovali svoju oblasť špecializácie.

Pozmeňovací návrh 28

Článok 11 Kolaboratívny výskum

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
b) i)	b) i)
podpora sociálneho začlenenia, sociálnej a hospodárskej transformácie, inkluzívnych spoločností ***a*** sociálnej súdržnosti a riešenie nerovností s cieľom vytvoriť	podpora sociálneho začlenenia, sociálnej a hospodárskej transformácie, inkluzívnych spoločností***,*** sociálnej súdržnosti ***a rodovej rovnosti*** a riešenie nerovností s cieľom vytvoriť príležitosti pre všetkých s prihliadnutím na osobitosti vidieckych oblastí, riešenie demografických zmien a medzigeneračnej spravodlivosti vrátane dobre riadenej migrácie a mobility, podpora ***zdravia vrátane*** duševného zdravia a spoločenskej pohody, a to aj u mladých ľudí;

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
príležitosti pre všetkých s prihliadnutím na osobitosti vidieckych oblastí, riešenie demografických zmien a medzigeneračnej spravodlivosti vrátane dobre riadenej migrácie a mobility, podpora duševného zdravia a spoločenskej pohody, a to aj u mladých ľudí;	

Zdôvodnenie

Rodová rovnosť musí byť prioritou programu Horizont Európa, a to tak z hľadiska podpory excelentných výskumných pracovníkov, ako aj z hľadiska výskumných tém. Okrem toho sa v rámci komplexného prístupu zdôrazňuje aspekt zdravia, pričom sa výslovne dopĺňa duševné zdravie, ktoré je pre pohodu a sociálnu súdržnosť nevyhnutné.

Pozmeňovací návrh 29

Článok 12 Rada Európskej rady pre inovácie

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
2. Rada EIC môže na žiadosť Komisie adresovať odporúčania Komisii v prípade: a) akejkoľvek záležitosti, ktorá z hľadiska inovácií môže posilňovať a podporovať inovačné ekosystémy v celej Únii, v prípade úspechov a vplyvu cieľov EIC a v prípade schopnosti inovačných firiem zavádzať svoje riešenia; b) identifikácie, v spolupráci s príslušnými útvarmi Komisie, národnými a regionálnymi orgánmi a ďalšími relevantnými subjektami, možných regulačných prekážok, ktorým čelia podnikatelia, najmä tí, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci EIC; c) programovania v iných častiach osobitného programu.	2. Rada EIC môže na žiadosť Komisie adresovať odporúčania Komisii v prípade: a) akejkoľvek záležitosti, ktorá z hľadiska inovácií môže posilňovať a podporovať inovačné ekosystémy v celej Únii ***v súlade s obnovenou inteligentnou špecializáciou (S3/S4) a cieľmi Európskeho výskumného priestoru (EVP)***, v prípade úspechov a vplyvu cieľov EIC a v prípade schopnosti inovačných firiem zavádzať svoje riešenia; b) identifikácie, v spolupráci s príslušnými útvarmi Komisie, národnými a regionálnymi orgánmi a ďalšími relevantnými subjektami ***vrátane VR***, možných regulačných prekážok, ktorým čelia podnikatelia, najmä tí, ktorým bola poskytnutá podpora v rámci EIC; c) programovania v iných častiach osobitného programu.

Zdôvodnenie

Vďaka svojmu úzkemu prepojeniu a znalostiam o inovačných ekosystémoch je Európsky výbor regiónov prostredníctvom svojich členov plne legitímny na to, aby mohol užitočne vyjadriť svoje stanovisko k odporúčaniam rady EIC.

Pozmeňovací návrh 30

Článok 13 Inovačné ekosystémy

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Osobitný program podporuje:	Osobitný program podporuje:
a) zriaďovanie a podporu prepojených centier v celej Únii, ktoré inovátorom, startupom a scaleupom poskytujú prístup k zdrojom, službám a partnerom	a) zriaďovanie a podporu prepojených centier v celej Únii, ktoré inovátorom, startupom a scaleupom poskytujú prístup k zdrojom, službám a partnerom

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
vrátane investičných príležitostí, prvých nákupcov riešení v oblasti výskumu a inovácií a inovačných riešení, podnikov, zariadení na experimentovanie, výskumných a technologických infraštruktúr, podnikateľských talentov, koučingu a mentorstva;	vrátane investičných príležitostí, prvých nákupcov riešení v oblasti výskumu a inovácií a inovačných riešení, podnikov, zariadení na experimentovanie, výskumných a technologických infraštruktúr, podnikateľských talentov, koučingu a mentorstva;
b) činnosti zamerané na rozvoj celoeurópskych inovačných ekosystémov v kľúčových tematických oblastiach, podporu rozvoja inovačných zručností a skoré vytváranie podnikov, podporu integrácie vedomostného trojuholníka – vysokoškolského vzdelávania, výskumu a inovácií ***a*** podnikania – v celej Únii;	b) činnosti zamerané na rozvoj celoeurópskych inovačných ekosystémov v kľúčových tematických oblastiach, podporu rozvoja inovačných zručností a skoré vytváranie podnikov, podporu integrácie vedomostného trojuholníka ***a štvoritej špirály*** – vysokoškolského vzdelávania, výskumu a inovácií***,*** podnikania ***a spoločnosti*** – v celej Únii ***a vo všetkých miestnych a regionálnych orgánoch***;
c) programy na podporu inovačných MSP, startupov a scaleupov pri rozširovaní medzinárodných trhov a prístupe na ne prostredníctvom štúdií trhovej životaschopnosti, miestne orientovaných inovačných nástrojov, kolaboratívneho výskumu a inovácií, výmeny talentov, prispôsobeného mentorstva, prístupu ku globálnym sieťam investorov, regulačného poradenstva, lokalizovanej marketingovej podpory a služieb na uľahčenie vstupu na trh v cieľových krajinách;	c) programy na podporu inovačných MSP, startupov a scaleupov pri rozširovaní medzinárodných trhov a prístupe na ne prostredníctvom štúdií trhovej životaschopnosti, miestne orientovaných inovačných nástrojov, kolaboratívneho výskumu a inovácií, výmeny talentov, prispôsobeného mentorstva, prístupu ku globálnym sieťam investorov, regulačného poradenstva, lokalizovanej marketingovej podpory a služieb na uľahčenie vstupu na trh v cieľových krajinách***, ako aj posilnením miestnych ekosystémov inovačného podnikania, ktoré zabezpečujú služby podnikateľských inkubátorov, zrýchlené postupy, prístup k financovaniu a spojenie so zákazníkmi z verejného aj zo súkromného sektora***;
d) ďalšie akcie na podporu rozvoja inovačných ekosystémov a prepojenosti vrátane štúdií, referenčného porovnávania, vzájomného učenia medzi aktérmi v oblasti inovácií a koordinácie inovačných politík.	d) ***nástroje na vytváranie experimentálnych prostredí v reálnych podmienkach, vrátane mestských živých laboratórií, regulačných sandboxov a regulačných experimentálnych prostredí, aby sa skrátil čas potrebný na uvedenie na trh a aby orgány verejnej správy, podniky a občania mohli ľahšie využívať inovačné riešenia;***
	e) ďalšie akcie na podporu rozvoja inovačných ekosystémov ***posilňovaním vytvárania miestnych a regionálnych ekosystémov excelentnosti v kľúčových tematických oblastiach*** a prepojenosti vrátane štúdií, referenčného porovnávania, vzájomného učenia medzi aktérmi v oblasti inovácií a koordinácie inovačných politík.

Zdôvodnenie

Vzhľadom na uvedené dôvody je vhodné zahrnúť ekosystémový prístup založený na štvoritej špirále, ktorý umožňuje začlenenie spoločnosti do vedy, a zohľadnenie regionálnej a miestnej úrovne so zreteľom na vykonávanie tohto programu. Nástroje otvorenej inovácie sú nevyhnutné na prepojenie ponuky technológií s dopytom v praxi, skrátenie času príchodu na trh a zvýšenie konkurencieschopnosti európskych inovačných ekosystémov. Prechod od výskumu k zavádzaniu do praxe si vyžaduje reálne priestory na technickú, regulačnú a prevádzkovú validáciu.

Pozmeňovací návrh 31

Článok 15 Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Osobitný program podporuje skutočne integrovaný a súdržný ekosystém výskumu a inovácií v Únii, pričom sa zameriava najmä na tretiu a štvrtú prioritnú oblasť Paktu pre výskum a inovácie, posilňuje prístup k excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií v celej Únii a uprednostňuje investície a reformy. Rozdiely medzi vedúcimi a menej rozvinutými krajinami, pokiaľ ide o výkonnosť v oblasti výskumu a inovácií, sa riešia prostredníctvom činností, ktorými sa vytvára pevná vedecká základňa a spájajú subjekty a ekosystémy a ktorými sa podporujú štrukturálne reformy politiky na vnútroštátnej a regionálnej úrovni zamerané napríklad na zvýšenie atraktívnosti kariéry vo výskume, internacionalizáciu, účinnosť riadenia a správy inštitúcií v oblasti výskumu a inovácií alebo na zosúladenie činností s iniciatívami Únie.	Osobitný program podporuje skutočne integrovaný a súdržný ekosystém výskumu a inovácií v Únii, pričom sa zameriava najmä na tretiu a štvrtú prioritnú oblasť Paktu pre výskum a inovácie, posilňuje prístup k excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií v celej Únii a uprednostňuje investície a reformy. Rozdiely medzi vedúcimi a menej rozvinutými krajinami ***a regiónmi***, pokiaľ ide o výkonnosť v oblasti výskumu a inovácií, sa riešia prostredníctvom činností, ktorými sa vytvára pevná vedecká základňa a spájajú subjekty a ekosystémy a ktorými sa podporujú štrukturálne reformy politiky na vnútroštátnej a regionálnej úrovni zamerané napríklad na zvýšenie atraktívnosti kariéry vo výskume, internacionalizáciu, účinnosť riadenia a správy inštitúcií v oblasti výskumu a inovácií alebo na zosúladenie činností s iniciatívami Únie. Takáto činnosť prispeje aj k boju proti úniku mozgov a podpore udržania a cirkulácie talentov, najmä v menej rozvinutých, vidieckych, odľahlých a najvzdialenejších regiónoch. ***V tejto súvislosti zohrávajú mestá ústrednú úlohu ako uzly spájajúce inovačné ekosystémy, kde sa sústreďujú talenty, výskumné infraštruktúry, startupy, korporácie, investičné siete a služby na podporu inovačného podnikania.***

Zdôvodnenie

Hoci program na vnútroštátnej úrovni umožňuje rozvoj výskumu vo všetkých európskych krajinách, nemalo by sa zabúdať na to, že v rámci tej istej krajiny existujú rozdiely medzi regiónmi. Okrem toho by bolo užitočné, keby sa umožnilo vykonávanie tohto programu na tejto úrovni (napr. použitím regionálneho prehľadu výsledkov inovácie ako referenčnej hodnoty), čo by prispelo k jeho úspechu.

Pozmeňovací návrh 32

Článok 16 Výskumné infraštruktúry

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
2. Činnosti v oblasti výskumných infraštruktúr sa zameriavajú na: a) rozvoj, konsolidáciu a zefektívnenie prostredia výskumných infraštruktúr Únie vrátane koordinácie medzi kapacitami Únie a vnútroštátnymi kapacitami a na prispievanie až do výšky 20 % nákladov na budovanie kritických nových kapacít svetovej úrovne; b) posilňovanie nadnárodného prístupu k výskumným infraštruktúram vo všetkých oblastiach a sektoroch a na prispôsobenie sa novým vznikajúcim komunitám používateľov; c) zvyšovanie odolnosti a udržateľnosti výskumných infraštruktúr pri súčasnom udržaní kroku	2. Činnosti v oblasti výskumných infraštruktúr sa zameriavajú na: a) rozvoj, konsolidáciu a zefektívnenie prostredia výskumných infraštruktúr Únie vrátane koordinácie medzi kapacitami Únie a vnútroštátnymi ***a regionálnymi*** kapacitami a na prispievanie až do výšky 20 % nákladov na budovanie kritických nových kapacít svetovej úrovne***. Zároveň treba uznať, že niektoré územia, najmä najvzdialenejšie regióny, zohrávajú dôležitú úlohu ako mimoriadne vhodné prostredie na testovanie, demonštračné činnosti, validáciu a vytváranie prototypov***

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
s rýchlym technologickým pokrokom; d) vytvorenie webu vyhľadateľných, prístupných, interoperabilných, opätovne použiteľných (FAIR) a strojovo použiteľných výskumných údajov, a to aj rozšírením a konsolidáciou európskeho cloudu pre otvorenú vedu ako európskeho výskumného dátového priestoru; e) posilňovanie európskej politiky v oblasti výskumných infraštruktúr a medzinárodnej spolupráce.	***inovačných riešení v reálnych podmienkach***; b) posilňovanie nadnárodného prístupu k výskumným infraštruktúram vo všetkých oblastiach a sektoroch a na prispôsobenie sa novým vznikajúcim komunitám používateľov; c) zvyšovanie odolnosti a udržateľnosti výskumných infraštruktúr pri súčasnom udržaní kroku s rýchlym technologickým pokrokom; d) vytvorenie webu vyhľadateľných, prístupných, interoperabilných, opätovne použiteľných (FAIR) a strojovo použiteľných výskumných údajov, a to aj rozšírením a konsolidáciou európskeho cloudu pre otvorenú vedu ako európskeho výskumného dátového priestoru***, s cieľom zabezpečiť využívanie a zhodnocovanie verejných údajov, a to tiež od miestnych a regionálnych orgánov a miest, a zabezpečiť spravodlivý územný prístup k prínosom tejto infraštruktúry v celej Únii***; e) posilňovanie európskej politiky v oblasti výskumných infraštruktúr a medzinárodnej spolupráce.

Zdôvodnenie

Spoločnosť nemôže byť len zhromaždiskom vedeckých objavov, ale musí byť zapojená do výskumu, ktorý má vplyv na obyvateľov Európy. Výskumné infraštruktúry by sa nemali vnímať len ako fyzické zariadenia, ale aj ako územné ekosystémy, ktoré môžu urýchliť validáciu a demonštrovanie inovačných riešení. V tejto súvislosti ponúkajú najvzdialenejšie regióny jedinečné podmienky, vďaka ktorým sú obzvlášť vhodné ako testovacie prostredia v strategických oblastiach, ako je energetika, voda, adaptácia na zmenu klímy, biodiverzita alebo modré hospodárstvo.

Pozmeňovací návrh 33

Článok 18 Postup výboru

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
2. Výbor môže zasadať v týchto zloženiach so zreteľom na predmet rokovania:	2. Výbor***, do ktorého je zapojený aj Európsky parlament, Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov,*** môže zasadať v týchto zloženiach so zreteľom na predmet rokovania:
— Všeobecná konfigurácia: prehľad vykonávania osobitného programu,	— Všeobecná konfigurácia: prehľad vykonávania osobitného programu,
— ERC,	— ERC,
— Akcie Marie Curie-Skłodowskej,	— Akcie Marie Curie-Skłodowskej,
— Globálne spoločenské výzvy, misie EÚ, nástroj Nového európskeho Bauhausu,	— Globálne spoločenské výzvy, misie EÚ, nástroj Nového európskeho Bauhausu,
— EIC a inovačné ekosystémy,	— EIC a inovačné ekosystémy,

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
— Výskumné a technologické infraštruktúry,	— Výskumné a technologické infraštruktúry,
— Reforma a posilnenie európskeho systému výskumu a inovácií a rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti.	— Reforma a posilnenie európskeho systému výskumu a inovácií a rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti.

Zdôvodnenie

VR, ktorý je veľmi dobre informovaný o výskume prebiehajúcom na miestnej a regionálnej úrovni, musí byť zapojený do činnosti tohto výboru s cieľom sprostredkovať svoje poznatky v tejto oblasti.

II. **POLITICKÉ ODPORÚČANIA**

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV (VR)

Zabezpečiť stabilný a ambiciózny rozpočet pre excelentný a konkurencieschopný výskum a inovácie

1. žiada, aby bol rozpočet rámcového programu v navrhovanej podobe minimálnym príspevkom, ktorý by zodpovedal ambíciám stanoveným Úniou prostredníctvom jej nového inovačného programu, a najmä jej stratégie pre výskumné a technologické infraštruktúry, a pripomína, že rámcový program musí zostať nezávislým nástrojom v prospech konkurencieschopnej, udržateľnej, spravodlivej a sociálne inkluzívnej Európy a upevnenia európskej konkurencieschopnosti, technologického vedúceho postavenia a strategickej nezávislosti;

2. požaduje navrhnúť rozpočet tak, aby bol stabilný a odolný voči krízam, a teda chránený pred úpravami v prospech iných strategických európskych programov a iniciatív. Ďalej žiada, aby sa finančné prostriedky rámcového programu použili na zvýšenie vedeckej excelentnosti, podporu prelomových inovácií, a tým na posilnenie globálne konkurencieschopného ekosystému výskumu a inovácií, a v tejto súvislosti zdôrazňuje význam základného výskumu ako kľúčového faktora umožňujúceho kľúčové podporné technológie;

3. pripomína, že výskum a inovácie nie sú samoúčelné, ale musia prispieť ku konkrétnemu zlepšeniu kvality života občanov, posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, podpore kvalitných verejných služieb a spravodlivej reakcii na rozsiahlu zelenú, digitálnu a demografickú transformáciu, a zároveň zabezpečiť lepšie prepojenie medzi výskumom, inováciami, uvádzaním na trh a spoločenským vplyvom, čo umožní rýchlejšie šírenie riešení a väčšiu mobilizáciu súkromných a verejných investícií;

Smerom k inkluzívnejšej štruktúre rámcového programu

4. víta navrhovanú štruktúru rámcového programu, poznamenáva však, že spoločenské a humanitné vedy by sa mohli lepšie integrovať a že by sa mohol lepšie zohľadniť prístup občanov k vede prostredníctvom jej rôznych pilierov a programov, ktoré sú však tiež základnou pákou na zavádzanie inovácie, jej potenciálu transformovať spoločnosť a posilňovať demokraciu, kritické myslenie, boj proti dezinformáciám a odolnosť európskych spoločností;

5. žiada, aby sa rovnosť medzi ženami a mužmi začlenila do celého rámcového programu, a to do riadenia, stanovovania priorít a obsahu výskumu, ako aj do podmienok účasti a vedeckej kariéry, a podporuje prísnejšie opatrenia na riešenie pretrvávajúcich nerovností v oblasti výskumu a inovácií;

6. vyjadruje poľutovanie nad tým, že rámcový program uprednostňuje celoštátny prístup k vykonávaniu zložky programu „Rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti“, keďže odstránenie inovačnej priepasti v EÚ sa musí riešiť na úrovni inovačných ekosystémov, ktoré väčšinou pochádzajú z regionálnych a miestnych ekosystémov;

7. víta skutočnosť, že výskum v oblasti zdravia bude tematickou prioritou rámcového programu, ale žiada, aby sa výskum v tejto oblasti zakotvil nielen v oblasti konkurencieschopnosti, ale aj v oblasti „spoločnosti“, najmä pokiaľ ide o verejné zdravie;

8. vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhuje zohľadniť regionálny prehľad výsledkov inovácie pri realizácii opatrení na rozšírenie účasti na regionálnej a miestnej úrovni, pričom by sa mali lepšie zohľadniť osobitné potreby a inovačné kapacity jednotlivých regiónov;

Vykonávať rámcový program so silnou podporou jeho miestnych a regionálnych inovačných ekosystémov

9. poukazuje na to, že regionálne a miestne inovačné ekosystémy, ktoré sú jadrom inovácií v Európskej únii, umožňujú vyniknúť budúcim účastníkom rámcového programu, a žiada, aby sa posilnenie ich excelentnosti plne zapojilo do vykonávania strategických cieľov, a vyzdvihuje kľúčovú úlohu spoločností vrátane MSP a scaleupov v inovačných ekosystémoch, pričom požaduje spoľahlivejšie rámce na prilákanie súkromných investícií a podporu zakladania a rozširovania podnikov;

10. potvrdzuje štrukturálnu úlohu, ktorú zohrávajú mestá a regióny pri formovaní vedeckej a technologickej excelentnosti EÚ prostredníctvom politiky súdržnosti aj účasťou na projektoch realizovaných na základe rôznych rámcových programov a tým, že vytvárajú živnú pôdu pre rozvoj, výskum, vývoj, výrobu, ako aj šírenie a zhodnocovanie budúcich poznatkov a inovácií prospešných pre spoločnosť a životné prostredie;

11. vyzýva preto na aktívne zapojenie a účasť miest, regiónov a ich ekosystémov v riadiacich a vykonávacích štruktúrach rámcového programu, ako aj vo všetkých systémoch podpory inovačných ekosystémov, ktoré sa zavedú v tomto rámci, ako sú európske centrá pre startupy a scaleupy;

12. vyzýva na zjednodušenie rámcového programu v záujme účinného prínosu pre univerzity, miestne a regionálne samosprávy, verejné výskumné organizácie, systémy zdravotníctva, MSP, startupy, subjekty sociálneho hospodárstva a neziskové organizácie, najmä na územiach s obmedzenejšími administratívnymi kapacitami, s cieľom zabezpečiť spravodlivejší prístup k európskemu financovaniu;

13. upozorňuje, že malí príjemcovia, najmä MSP alebo menšie samosprávy, majú väčšie ťažkosti s plnením požiadaviek a formalít výziev na predkladanie ponúk. Požaduje preto zaviesť ďalšie zjednodušenia, venovať viac pozornosti ich problémom a vytvárať osobitné výzvy určené týmto subjektom;

14. vyzýva na úplné začlenenie účasti miest, regiónov a ich ekosystémov do programu inovačných ekosystémov a iniciatív, s ktorými sú úzko spojené, ako sú regionálne inovačné údolia, aby bolo možné spoločne vypracovať najexcelentnejšie projekty v prospech inovačných ekosystémov v celej Európe;

15. žiada, aby sa spoločenské inovácie popri technologických inováciách explicitnejšie uznávali ako strategická zložka rámcového programu, najmä ak prinášajú nové reakcie na výzvy súvisiace s chudobou, starnutím, prístupom k starostlivosti, bývaním, začlenením, vzdelávaním a účasťou občanov, ako aj s adaptáciou na na zmenu klímy, environmentálnou odolnosťou a udržateľným využívaním zdrojov;

16. zdôrazňuje, že úspech európskych misií závisí od stotožnenia území s nimi, aktívneho zapojenia miest a regiónov do ich riadenia a ich schopnosti mobilizovať občanov, verejné služby, univerzity, podniky a občiansku spoločnosť na základe konkrétnych a merateľných cieľov;

17. žiada, aby sa misie EÚ posilnili smerom k úrovni prevratných ambícií, mobilizácii prelomových technológií, koordinovaných investícií a systémových inovácií, aby sa riešili hlavné spoločenské problémy Európy a odstraňovali nedostatky v konkurencieschopnosti;

Prepojiť vykonávanie rámcového programu s vykonávaním stratégií pre inteligentnú špecializáciu

18. vyzýva na uznanie katalytickej a zosilňujúcej úlohy stratégií pre inteligentnú špecializáciu (S3/S4), ktoré môžu vytvoriť mosty k rámcovému programu podporou partnerstiev medzi aktérmi v tom istom inovačnom ekosystéme, ale aj zamerať investície do týchto miestnych a regionálnych ekosystémov na vytváranie najexcelentnejších inovácií;

19. považuje za potrebné, aby regióny v záujme svojej plnej účinnosti prijali tento prístup v čo najväčšej možnej miere zvýšením stupňa špecializácie svojich stratégií;

20. vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhuje, aby sa regiónom poskytla technická podpora na dosiahnutie tohto cieľa;

21. navrhuje, aby sa v záujme vzájomného posilnenia vplyvu stratégií S3 a rámcového programu užšie prepojilo jeho programovanie a vykonávanie s programovaním a vykonávaním stratégií S3, ktoré sa budú realizovať v súvislosti s budúcimi plánmi národného a regionálneho partnerstva. Mohlo by sa to dosiahnuť napríklad užším prepojením programovania výziev na predkladanie projektov s plánovaním plánov NRP, vytvorením platforiem spoločného partnerstva alebo vytvorením participatívnych nástrojov pripojenia („hop-on“);

Sfunkčniť konkrétne a trvalé synergie medzi piliermi rámcového programu a inými fondmi

Smerom k lepšiemu prepojeniu medzi piliermi uprednostňovaním územného prístupu

22. víta úsilie vynaložené na prepojenie rôznych pilierov programu, ako je nástroj EIC Transformácia alebo zintenzívnenie výsledkov programu Horizont, a vyzýva na vytvorenie štruktúrovanejšieho nástroja (ako je „postupov zhodnocovania“ výsledkov), ku ktorému môžu mestá a regióny ako riadiace orgány plánov NRP prispieť s cieľom uľahčiť kvalitatívne vyzretie financovaných projektov a ich presun z piliera 1 do piliera 3;

23. navrhuje, aby požadovaný spôsob investovania prostredníctvom rôznych programov EÚ plne integroval príspevok miest a regiónov k vykonávaniu plánov NRP, aby projekty financované z týchto plánov alebo rámcového programu získali spoločnú podporu na zhodnotenie svojich výsledkov smerom k vyššej úrovni spoločenskej alebo technologickej vyspelosti a prispeli k spoločným cieľom týchto programov;

Mestá, regióny a ich inovačné ekosystémy ako nevyhnutné prepojenia pre úspešné synergie s rámcovým programom

24. žiada, aby sa v rámcovom programe vykonávala aktívna kombinácia finančných prostriedkov EÚ na podporu výskumu a inovácií s cieľom posilniť vedeckú excelentnosť, európsku konkurencieschopnosť a dosiahnuť strategické ciele rámcového programu, a zdôrazňuje strategickú úlohu výskumných a technologických infraštruktúr, interoperabilných dátových priestorov a riešení založených na umelej inteligencii ako kľúčových faktorov umožňujúcich urýchlenie inovácií a rozširovanie riešení;

25. podporuje vytvorenie Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť, ale domnieva sa, že jeho vykonávanie závisí od úzkeho a silného prepojenia s rámcovým programom, najmä pokiaľ ide o vymedzenie jeho mechanizmov na ich prepojenie. V záujme autonómie rámcového programu pre výskum a inovácie sa musí zabezpečiť účinná účasť na strane výskumu v celkovej štruktúre riadenia, ktorá zahŕňa nielen príslušných národných a regionálnych zástupcov, ale aj zapojenie odborníkov zo samotného výskumu;

26. domnieva sa, že cieľ európskej konkurencieschopnosti musí ísť ruka v ruke s cieľmi územnej a sociálnej súdržnosti a že by sa malo zabrániť akejkoľvek nadmernej koncentrácii financovania, infraštruktúry a inovačnej kapacity na obmedzenom počte už aj tak vysoko výkonných území;

27. v tejto súvislosti súhlasí s tým, že je potrebné, aby rámcový program vytváral operatívnejšie synergie s Európskym fondom pre konkurencieschopnosť, pričom mestá a regióny by mali byť prvoradými aktérmi pri obnove konkurencieschopnosti EÚ. V tejto súvislosti žiada, aby boli úzko zapojené do spoločného riadenia rámcového programu a Fondu pre konkurencieschopnosť vo všetkých formách, ktoré tieto synergie nadobudnú;

28. zdôrazňuje, že investície EÚ do výskumu a inovácií musia prispievať k spravodlivej transformácii, podporovať vytváranie kvalitných pracovných miest, rozvoj zručností, predvídať transformácie trhu práce a spravodlivý prístup k príležitostiam vytvoreným zelenou a digitálnou transformáciou na všetkých územiach;

29. víta uľahčenie prepojenia medzi vykonávaním plánov NRP s cieľom umožniť mestám a regiónom spoluinvestovať do projektov spolufinancovaných z rámcového programu a žiada, aby boli úzko zapojené do konzultačných štruktúr zainteresovaných strán, ako je rada pre technologickú a priemyselnú konkurencieschopnosť alebo rada pre spoločenské výzvy;

Smerom k rámcovému programu v službách európskeho výskumného priestoru a v záujme štatútu európskeho výskumného pracovníka

30. opakuje, že Európa musí byť schopná ponúknuť svojim najexcelentnejším výskumným pracovníkom bezpečné a atraktívne pracovné prostredie a že rámcový program musí slúžiť tomuto účelu. Zdôrazňuje význam nadnárodného spoločného výskumu pre európsky výskumný priestor. V tejto súvislosti kladie dôraz na úlohu vysokoškolského vzdelávania a európskych univerzít pri tvorbe a zhodnocovaní vedomostí a žiada, aby sa táto skutočnosť zohľadnila v štruktúre a rozpočte programu Horizont Európa;

31. vyzýva na vytvorenie štatútu európskeho výskumného pracovníka, ktorý by prostredníctvom partnerského uznávania umožnil hladšie výmeny s príslušnými partnermi a istotu, pokiaľ ide o zaobchádzanie a sociálnu podporu bez ohľadu na krajinu, v ktorej pracujú;

32. vyzýva na posilnenie dynamiky európskeho výskumného priestoru prostredníctvom otvorených výziev na predkladanie návrhov a zásadného posilnenia povahy financovania výskumu zdola nahor. Okrem toho podporuje, aby sa v rámci niektorých častí programu zoskupili do portfólií projekty spadajúce pod prístup agentúr pre projekty pokročilého výskumu (ARPA), aby tak mohli využiť dôkladnejší technický dohľad zo strany programových manažérov, a to aj s cieľom zlepšiť efektívnosť využívania výsledkov výskumu;

33. domnieva sa, že takéto uznanie by prostredníctvom tohto štatútu umožnilo zastaviť únik mozgov a zvýšiť atraktívnosť medzinárodných výskumných pracovníkov doplnením programu „Vyberte si Európu pre vedu“;

34. zdôrazňuje, že je potrebné riešiť únik mozgov a podnecovať skutočnú cirkuláciu talentov v rámci EÚ, a to aj ďalšou podporou regiónov, ktoré čelia trvalým stratám kapacít v oblasti výskumu, inovácií a zručností, aby sa zabránilo koncentrácii excelentnosti v obmedzenom počte klastrov;

35. zdôrazňuje, že európsky výskum a inovácie sú svetovými lídrami v oblasti udržateľnosti, obehového hospodárstva a adaptácie na zmenu klímy, a preto žiada, aby tieto oblasti zostali v nasledujúcom období financovania ústredným prvkom, a to aj s cieľom ďalej zvyšovať atraktívnosť EÚ ako destinácie pre popredných výskumných pracovníkov z celého sveta.

V Bruseli 7. mája 2026

Predsedníčka
Európskeho výboru regiónov
Kata TÜTTŐ